

Treball de fi de màster

Annexos

Títol: Disseny i organització del contingut docent al projecte SardEscola

Cognoms: Mendoza Fariña

Nom: Sergio

Titulació: Màster en Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes

Especialitat: Tecnologia

Director:

Josep Solé Pareta

Codirectora:

Alba Ambrós Pallarès

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Índex

1 Presentació de l'Assignatura	2
2 Exercicis de Matemàtiques per Francesc Tiñena	9
3 La Sardana Tradició i Progrés per Francesc Tiñena	18
4 Sardana i Societat per Xavier Piñol	24
5 Autorització de llicències	39
6 Enquesta per als usuaris del portal SardEscola	41
7 Calendari	43
8 Consells útils per a contribuir a Wikimedia Commons	45
9 Proposta d'activitat Sardana – Societat	46
10 Tasca grupal sessió 1	47
11 Tasca grupal sessió 2	48
12 Tasca grupal sessions 3-4	48
13 Tasques grupals sessions 6-8	49
14 Tasques Individuals sessió 1	50
15 Tasques individuals sessió 2	51
16 Tasques individuals sessió 3	54
17 Tasques individuals sessió 4	55
18 Tasques Individuals sessió 7 amb solucions	56
19 Tasques individuals sessió 8 amb solucions	57
20 Tasques individuals sessió 8 v1	58
21 Tasques individuals sessió 8 v2	59
22 Plantilla diapositives	62

1 Presentació de l'Assignatura

La sardana, més que una dansa... una manera de ser

Organització de l'assignatura:

Professors
Objectiu
Distribució de grups
Els temes dels projectes
Composició dels grups de treball
Tasques del projecte
Avaluació
Calendaris

1r d'ESO
3r trimestre del curs 2018-19

Josep Solé Pareta

Aquesta obra està subjecta a una [licència de Creative Commons Reconocimiento 4.0 Internacional](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

06/03/2019

Projecte SardEscola

1

Professors

- Professors de l'Escola:
 - Jordi Pomés: jordip@escolasolc.org
 - Pere Caminal: perec@escolasolc.org
 - Pep Espígol: pep@escolasolc.org
- Visitants UPC:
 - Josep Solé Pareta
 - Sergio Mendoza
 - Per comunicar-se amb ells, fer servir l'adreça del projecte:
sardana1reso@escolasolc.org

06/03/2019

Projecte SardEscola

2

Objectiu de l'assignatura

- Projecte transversal pluridisciplinari
 - Utilitzant la sardana com a recurs didàctic
 - Matèries implicades
 - Matemàtiques
 - Música
 - Dansa
 - Educació física
 - Socials
 - Comunicació
 - Llengua
 - eines TIC
 - ...
 - L'objectiu principal és la realització d'un projecte en grups de 3 o 4 de vosaltres

Distribució dels grups

- 3 grups de 4 estudiants:
 - Grup de les "Trompetes"
 - Grup del "Trombó"
 - Grup de la "Cobla"
- 6 grups de 3:
 - Grup del "Contrabaix"
 - Grup dels "Fiscorns"
 - Grup del "Flabiol"
 - Grup de les "Tenores"
 - Grup del "Tamborí"
 - Grup dels "Tibles"

Assignació de projectes I

- **Grup de les Trompetes:** Reportatge periodístic sobre “La situació actual de la sardana”
 - Realització d’una enquesta entre diversos col·lectius per treure conclusions sobre la situació actual del món sardanista
- **Grup del Trombó:** Grup monitors/es de sardanes
 - Fer un curset bàsic de sardanes per ensenyar a ballar sardanes als estudiants de 1r d’ESO de l’Escola Solc
- **Grup de la Cobla:** Organització de l’aplec de final de curs
 - Preparació del programa d’actes, buscar patrocinadors, preparar el pressupost, fer difusió de l’acte, etc.

Assignació de projectes II

- **Grup del Contrabaix:** Interrelació entre la història, la societat i la sardana
 - Estudiar el paper de la sardana en la història i la societat, així com la influència dels esdeveniments històrics i socials en la sardana. Des de el moment més àlgid de la sardana (finals del segle 19 i principis del 20) fins a l’actualitat
- **Grup dels Fiscorns:** Interrelació entre l’esport i la sardana. La sardana és una dansa o un esport?
 - Treballar el món dels concursos sardanistes, analitzar el reglament de la sardana esportiva (de competició) i comparar-les amb d’altres esdeveniments artístic-esportius (patinatge artístic, hip-hop, etc.)
- **Grup del Flabiol:** Els mites de la sardana
 - Repassar el que han significat per a la sardana personatges com ara Pep Ventura, Vicenç Bou o Juli Garreta i més recentment Ricard Viladesau, així com identificar aquells personatges actuals que podrien esdevenir mites en el futur

Assignació de projectes III

- **Grup de les Tenores** Interrelació entre la sardana i altres manifestacions de cultura popular
 - Per exemple: Gegants i capgrossos, bastoners, esbarts dansaires, castells, etc. Estadístiques comparatives del diferent seguiments als medis de comunicació (xarxes socials, diaris digitals, webs, cerques a google, programes TV i ràdio)
- **Grup del Tamborí:** Crear un joc de taula i un joc d'ordinador basat en la sardana
 - Ambdós recomanables per a una edat d'entre 12 i 13 anys
- **Grup dels Tibles:** La cobla com a formació musical singular a Catalunya i al món
 - Els instruments, la música i els músics de cobla, fusions, influències externes... la cobla més enllà de la sardana i la sardana més enllà de la cobla

Composició dels grups I

- **Grup de les "Trompetes"** (Tutor: Josep Solé Pareta)
 -
- **Grup del "Trombó"** (Tutor: Jordi Pomés)
 -
- **Grup de la "Cobla"** (Tutor: Josep Solé Pareta)
 -

Composició dels grups II

- Grup del “Contrabaix” (Tutor: Jordi Pomés)
 - ...
- Grup dels “Fiscorns” (Tutor: Jordi Pomés i Josep Solé Pareta conjuntament)
 - ...
- Grup del “Flabiol” (Tutor: Pere caminal)
 - ...

Composició dels grups III

- Grup de les “Tenores” (Tutor: Pere caminal)
 - ...
- Grup del “Tamborí” (Tutor: Sergio Mendoza)
 - ...
- Grup dels “Tibles” (Tutor: Pere caminal)
 - ...

Tasques del projecte

- Individuals:
 - Part individual del projecte realitzat amb el grup
 - Tasques individuals proposades al “classroom”:
 - S’aniran generant a mida que els professors ho considerin oportú
- De grup
 - Preparació, realització i presentació del projecte assignat al grup
 - Tasques grupals proposades al “classroom”:
 - S’aniran generant a mida que els professors ho considerin oportú

Avaluació del projecte

- Tasques individuals:
 - Part individual del projecte realitzat amb el grup
→ 20 %
 - Trameses individuals de les tasques proposades al “classroom”
→ 20 %
- Tasques de grup:
 - Preparació, realització i presentació del projecte assignat al grup
→ 50 %
 - Trameses de les tasques grupals proposades al “classroom”
→ 10 %

Calendari del projecte

Projecte transversal: La sardana, més que una dansa		Curs 2018-19	
Dimecres (14:30 - 16:30)	Temàtica	Descripció de l'activitat	Professors/Conferenciants
Març de 2019			
13/03/2019	Presentació de l'assignatura	Introducció a la sardana, presentació de l'assignatura i assignació de projectes i de tutors	Pere Caminal, Jordi Pomés, Josep Espigol i Josep Solé Pareta
20/03/2019	Inici dels projectes	Comentar el projecte detallat amb els estudiants i ensenyar-los a preparar el pla de treball	Tutors dels respectius grups
27/03/2019	Taller #1 (Gimnàs)	Preparació física per a la sardana, normes de la dansa i aprendre a puntejar una sardana	Sílvia Vilella, acompanyada del professor d'Educació Física (Kiku)
28/03/2019	Seguiment de projectes 1	Treballar en el projecte: Hora d'Educació Física (de 3/4 de 9 a 3/4 de 10)	Tutors dels respectius grups
Abril de 2019			
03/04/2019	Seguiment de projectes 1	Treballar en el projecte	Tutors dels respectius grups
10/04/2019	Seguiment de projectes 2	Treballar en el projecte	Tutors dels respectius grups
24/04/2019	Seguiment de projectes 3	Treballar en el projecte	Tutors dels respectius grups
Maig de 2019			
15/05/2019	Seguiment de projectes 4	Treballar en el projecte	Tutors dels respectius grups
22/05/2019	Seguiment de projectes 5	Presentació de l'estat del projecte per part dels estudiants i resolució de dificultats per part dels tutors	Tutors dels respectius grups
23/05/2019	Seguiment de projectes 6: Hora d'Educació Física (de 3/4 de 9 a 3/4 de 10)	Revisió final dels projectes (assaig)	Tutors dels respectius grups
29/05/2019	Excursió	Excursió a l'Escola Monalco d'Igualada	Jordi Pomés, Josep Solé Pareta i Sergio Mendoza
Juny de 2019			
05/06/2019	Examen final	Presentació formal dels projectes per part dels estudiants: 10 minuts per grup	Tutors dels respectius grups
14/06/2019 divendres de 3 a 6 de la tarda	2n Aplec de l'Escola Solc	Aplec i Festa de final de curs amb berenar de germanor (obert al públic)	Conferència a càrrec de...: "... ballada de sardanes amb la Cobla Contemporània i Exposició fotogràfica simultània: "..."

06/03/2019

Projecte SardEscola

13

Calendari de l'assignatura de música

Projecte transversal: La sardana, més que una dansa		Curs 2018-19	
Dimecres (11:15 - 12:15)	Horari de l'assignatura de Música	Descripció de l'activitat	Professors/Conferenciants
Març de 2019			
13/03/2019			Pere Caminal i Josep Solé Pareta
20/03/2019		Relació de l'assignatura de música amb el projecte "La la sardana, més que una dansa".	Pere Caminal i Josep Solé Pareta
27/03/2019		La Sardana: L'escoltem...	Pere Caminal i Josep Solé Pareta
Abril de 2019		La Cobla	Pere Caminal i Josep Solé Pareta
03/04/2019		Instruments de la Cobla	Pere Caminal i Josep Solé Pareta
10/04/2019		Parts de la Sardana	Pere Caminal i Josep Solé Pareta
26/04/2019 (divendres)	Taller #2 (2 hores)	Formació històrica i musical: el Tiple	Xavier Piñol
Maig de 2019			
15/05/2019	Taller #3	Aprendre a comptar i repartir una sardana	Grup de tutors de sardanes & Tutors dels respectius grups
22/05/2019	Taller #4	Assajar la sardana insignia	Grup de tutors de sardanes & Tutors dels respectius grups
29/05/2019	Excursió		
Juny de 2019			
05/06/2019	Examen final		
14/06/2019 divendres de 3 a 6 de la tarda	2n Aplec de l'Escola Solc	Aplec i Festa de final de curs amb berenar de germanor (obert al públic)	Conferència a càrrec de...: "... ballada de sardanes amb la Cobla Contemporània i Exposició fotogràfica simultània: "..."

06/03/2019

Projecte SardEscola

14

2 Exercicis de Matemàtiques per Francesc Tiñena

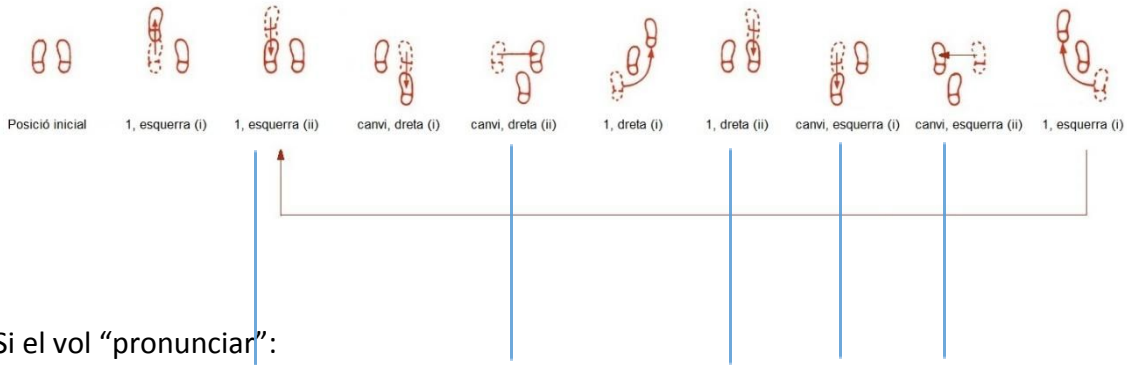
SARDANES

Cada sardana està constituïda per dos tipus de música que es van repetint: els curts i els llargs. Els curts consten d'un nombre determinat de compassos (33, per exemple) i els llargs també (75, per exemple). Aquests nombres de compassos no són els mateixos en cada sardana. El nombre de compassos de que consta una sardana s'anomena "tiratge" de la sardana. La sardana de l'exemple anterior es diu que tira 33 x 75. Una sardana per a ballar consta de 10 tirades: quatre de curts i sis de llargs, encara que actualment en molts llocs ja es balla la "sardana manresana" (com se la coneix o coneixia fa pocs anys), sardana que només té 7 tirades (tres de curts i quatre de llargs). I se la coneixia com a "sardana manresana" perquè el seu impulsor va ser Francesc Soler i Mas, de Manresa, a partir de la ponència "Proposta de reducció de tirades", ponència presentada al Primer Congrés de Cultura Tradicional i Popular, convocat per la Generalitat a l'any 1981.

La música de la sardana s'inicia amb el preludi o introit (toc de flabiol que introdueix la dansa i que no es balla). Les tirades tercera i quarta de llargs (a la sardana de set tirades) van separades per unes notes de flabiol (el contrapunt, que tampoc es balla). La sardana acaba amb un acord final. Com que cada sardana "tira" diferent, les dues primeres tirades de curts es ballen seguides, sense interrupció. Així, podem comptar quan tira la sardana (quan es repeteix la mateixa música del principi tornem a comptar "1"). També es ballen seguides les dues primeres tirades de llargs. L'estructura de la sardana de set tirades és la següent: dues de curts, dues de llargs, una de curts, una de llargs, contrapunt, una de llargs, final.

Les dues primeres tirades de curts, les dues primeres tirades de llargs i cada una de les demés tirades (curts i llargs) s'han d'acabar correctament, és a dir, cal acabar-les amb els peus junts, per a així poder començar la tirada següent. Per aconseguir acabar les tirades correctament cal, uns quants punts abans del seu final (2,3,4...), fer la/les figura/figures que correspongui/n. Una persona de la rotllana indica als demés balladors, en el moment oportú, què cal fer per a aconseguir això. Aquesta persona és la que "porta" la sardana i les seves indicacions constitueixen el "repartiment" de la sardana. "Repartir" una sardana és, doncs, fer el què calgui per a acabar correctament les tirades. Per a poder repartir la sardana cal comptar-la (comptar els compassos de curts i de llargs). Hi ha més d'una manera de repartir la sardana. De fet, hi ha tres estils: empordanès, selvatà i garrotxà (o garrotxí). L'estil majoritari és l'empordanès; el selvatà es balla bàsicament a la comarca de La Selva i el garrotxà (poso "garrotxà" i no "garrotxí" perquè, particularment jo l'havia conegut –oralment– amb aquest nom)... diem que pràcticament no es balla. Es ballava cap a la part de Ceret (Catalunya Nord, administrativament França) i el nom ens diu del seu origen. Actualment, a part d'un parell de rotllanes a la part de Girona (que em sembla que ho fan més perquè no es perdi que per una altra cosa)... no es balla. Parlem només de l'estil majoritari, l'empordanès:

La sardana es comença a ballar pel peu esquerra, per les dues primeres tirades de curts, les quals (recordem que es ballen seguides) s'acaben amb un dos (un "dos parat", com diuen els que ballen selvatà). A continuació, la manera de ballar els curts:

Si el vol "pronunciar":

un / – (no diem res) / can / vi / un / – / can / vi / un / ...

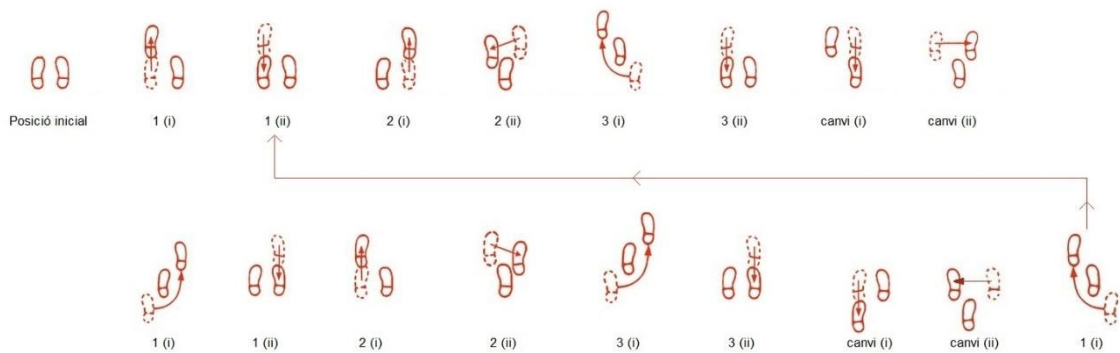
Cal dir que, llevat de l'inici (introit de flabiol), el/s contrapunt/s i l'acord final, tota la sardana es balla de puntetes (eh, que no fem ballet!), el taló no toca mai al terra. També cal dir que quan es punteja (els 1's dels curts, per exemple), la punta toca lleugerament el terra, com si li fes un petonet, el pes del cos està a l'altre peu, el qual no es recolza en el taló! Sí, té la seva gràcia això de ballar sardanes. I podem dir més: els canvis han de ser amb el mínim desplaçament lateral possible, els desplaçament endavant (per puntejar) i endarrere (per fer el canvi)... petits, i el cos va "pujant i baixant" lleugerament (fent "molla" amb el taló; i el genoll que acompanyi una miqueta, sense passar-se): tres vegades en el 1 i dues vegades en el canvi. Per això, en lloc de la canterella "u / un / can / vi / u / un / can / vi / u / ..." potser resulta més adequada: "un-dos-tres / can-vi / un-dos-tres / can-vi / ...". I, posats a fer, el "un" (del un-dos-tres) accentuat. De fet... millor ballar. Aquest "pujar i baixar" per portar el ritme de la sardana s'anomena "aire" de la sardana i el que realment resulta divertit de la sardana (a part d'anar tots igual) són els canvis d'aire. Per fer un "dos parat" a l'esquerra, puntejarem el "1" (peu esquerra), a continuació posarem el peu esquerra a la mateixa alçada del dret però desplaçant-nos una miqueta a l'esquerra i, tot seguit, ajuntarem el peu dret amb l'esquerra:

El "dos parat" a la dreta es fa de manera anàloga, però a l'altre costat.

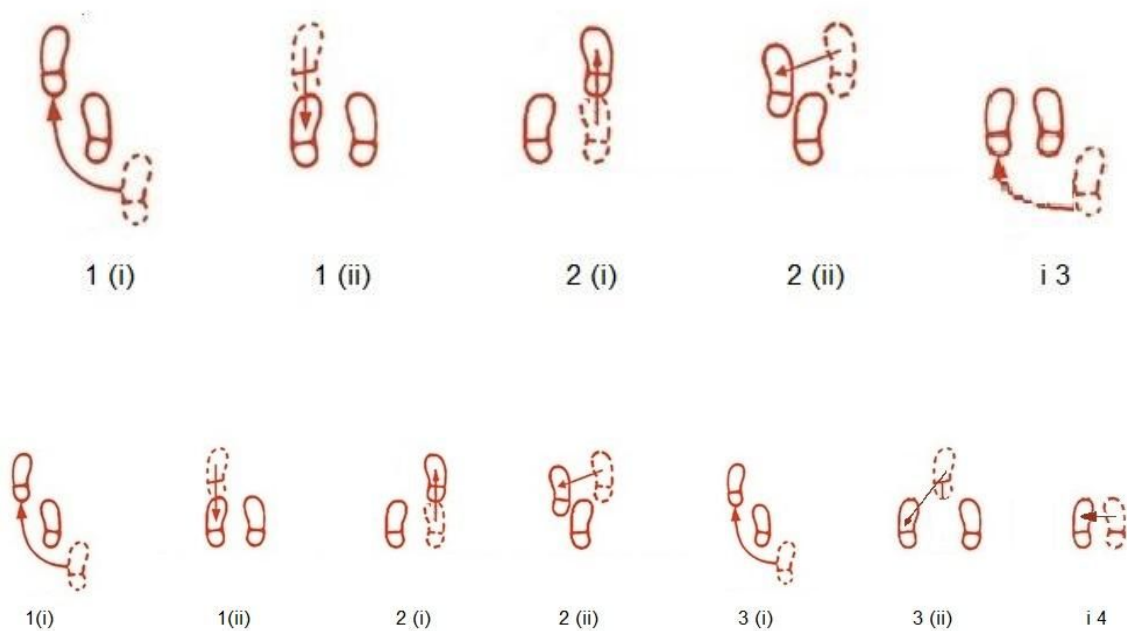
Els curts es ballen amb els braços "avall" i els llargs amb els braços amunt. He posat "avall", entre cometes, perquè els braços no poden quedar horitzontals, però no és un avall relaxat,

és un avall amb tensió: de fet els braços no estan horitzontals però no els hi falta gaire! La noia ha d'agafar fortament al noi (sí, probablement més del què hom es pugui pensar) i aquest, a la noia. Si la noia no s'agafa fort, el noi que no l'apreti fort, que li farà mal. Els braços no estan del tot rectes però quasi (hi ha una petita flexió al colze). Encara que la mà del noi queda per sota de la mà de la noia, cada u, per molt noia que se sigui, s'ha d'aguantar el pes dels seus propis braços. De fet, el millor és observar com posen els braços els integrants d'una colla de competició. Els llargs es ballen amb els braços amunt i, en lloc de fer "un / canvi / un / canvi / un / ..." es fa "un / dos / tres / canvi / un / dos / tres / canvi / ...":

Si respectem l'aire, tant el "u" com el "dos" com el "tres" són, en realitat, cada un d'ells, "un-dos-tres" (l'u accentuat); i el canvi és "can-vi".

Continuem amb el repartiment: de vegades s'acaba amb un tres (sardanes senars) i de vegades amb un quatre (sardanes parells; algunes també s'acaben amb un dos parat). Veiem en què consisteixen aquestes figures:

La sardana es comença a ballar amb el peu esquerre i després del contrapunt es torna a començar amb el peu esquerre. Però, on s'ha d'acabar cada tirada? La tercera i la quarta tirada de llargs (la que ve abans del contrapunt i la que ve abans de l'acabament) s'han d'acabar al costat esquerre. I de saber els passos que són necessaris per aconseguir això se n'ocupa la persona que reparteix la sardana. Quan no ve ni contrapunt ni final de sardana, amb les excepcions esmentades, es comença pel peu contrari al costat en el qual s'acaba la tirada anterior. Per exemple, si una tirada l'acabem al costat esquerra, la següent la començarem pel peu dret i si una tirada l'acabem al costat dret, la següent la començarem pel peu esquerra.

Exercici_1. Una sardana tira 25 x 63. Si es de set tirades, de quants compassos consta tota la sardana?

Exercici_2. Si els músics toquen a raó de 50 compassos per minut, quant de temps dura la sardana de l'exercici anterior? (sense comptar introit ni contrapunt)

Exercici_3. Una sardana tira 33 x 75. Si és de set tirades, els músics toquen 54 compassos per minut, l'introit dura 8 segons i el contrapunt 4 segons, quant dura tota la sardana?

Exercici_4. Una sardana tira 37 de curts. Per quin peu es comença a ballar la primera tirada de llargs?

Exercici_5. Una sardana tira 42 de curts. Per quin peu es comença a ballar la primera tirada de llargs?

Exercici_6. Una sardana té un tiratge senar de curts. Per quin peu es comença a ballar la primera tirada de llargs?

Exercici_7. Una sardana té un tiratge parell de curts. Per quin peu es comença a ballar la primera tirada de llargs?

Exercici_8. Una sardana tira 25 de curts. En què cau el punt 16? (possibles respostes: 1 a l'esquerra, 1 a la dreta, canvi a l'esquerra, canvi a la dreta)

Exercici_9. En què cauen els compassos de la primera tirada de curts que són múltiples de 4 (4,8,12,16,...)? I els compassos que són parells però no són múltiples de 4 (2,6,10,14,...)? (les mateixes possibles respostes que a l'exercici anterior)

Exercici_10. A la primera tirada de curts, el compàs número 17 en què cau? I el compàs número 27? (mateixes possibles respostes que a l'exercici 8)

Exercici_11. A la primera tirada de curts, en què cauen els compassos que són múltiples de quatre més 1 (13,17,21,...)? (mateixes possibles respostes que a l'exercici 8)

Exercici_12. A la primera tirada de curts, en què cauen els compassos que són múltiples de quatre més 3 (15,19,23,...)? (mateixes possibles respostes que a l'exercici 8). Fixa't que dir "múltiple de quatre més 3" és el mateix que dir "múltiple de quatre menys 1"

Exercici_13. Una sardana tira 33 de curts. En què cau el compàs número 17 de la segona tirada de curts (recorda que les tirades primera i segona de curts es ballen juntes; mateixes possibles respostes que a l'exercici 8)

Exercici_14. Una sardana tira 23 de curts. En què cau el compàs número 11 de la segona tirada de curts (mateixes possibles respostes que a l'exercici 8)

Exercici_15. Una sardana tira 42 de curts. En què cau el compàs número 11 de la segona tirada de curts (mateixes possibles respostes que a l'exercici 8)

Exercici_16. Una sardana tira 24 de curts. En què cau el compàs número 17 de la segona tirada de curts (mateixes possibles respostes que a l'exercici 8)

Exercici_17. Raona que dos punts abans de que s'acabi la segona tirada de curts estem en un canvi. (Per exemple: si una sardana tira 33 de curts, el compàs 31 de la segona tirada de curts és un canvi). Per tant, ja sabem com repartir (acabar bé) les dues primeres tirades de curts: farem un dos parat dos punts abans del final de la segona de curts (a l'exemple: un dos parat al compàs 31 de la segona de curts: 32 i 33)

Exercici_18. Estem a la plaça escoltant una sardana sense ballar-la. Hem comptat que el tiratge de curts és senar. Per quin peu començarem la primera tirada de llargs?

Exercici_19. Estem a la plaça escoltant una sardana sense ballar-la. Hem comptat que el tiratge de curts és parell. Per quin peu començarem la primera tirada de llargs?

Exercici_20. Una sardana tira senar de curts. On cau el compàs 17 de la primera tirada de llargs? (respostes possibles: 1 a l'esquerra, 2 a l'esquerra, 3 a l'esquerra, canvi a l'esquerra, 1 a la dreta, 2 a la dreta, 3 a la dreta, canvi a la dreta)

Exercici_21. Una sardana tira parell de curts. On cau el compàs 27 de la primera tirada de llargs? (mateixes respostes possibles que a l'exercici anterior)

Exercici_22. Una sardana tira parell de curts. On cau el compàs 34 de la primera tirada de llargs? (mateixes respostes possibles que a l'exercici 20)

Exercici_23. Una sardana tira senar de curts. On cau el compàs 41 de la primera tirada de llargs? (mateixes respostes possibles que a l'exercici 20)

Exercici_24. Estem ballant una sardana i el compàs 37 de la primera tirada de llargs és un 1 a la dreta. Tira parell o senar de curts? (Respostes possibles: parell, senar, el compàs 37 no pot caure en un 1 a la dreta)

Exercici_25. Estem ballant una sardana i el compàs 47 de la primera tirada de llargs és un 1 a la dreta. Tira parell o senar de curts? (respostes possibles anàlogues a les de l'exercici 24)

Exercici_26. Com que la sardana només té curts i llargs els quals es van repetint, si el salt (dels llargs) cau en el 61, a les altres tirades de llargs el salt continuarà caient en el 61. Una sardana tira 33x75, amb salt en el 61. On cau el salt a la primera tirada de llargs? I a la segona (recorda que les tirades primera i segona de llargs es ballen seguides)? (Respostes possibles: mateixes que a l'exercici 20)

Exercici_27. Una sardana tira 23x63, amb salt en el 54. On cau el salt a la primera tirada de llargs? I a la segona? (mateixes possibles respostes que a l'exercici 20)

Exercici_28. Fixa't que, en els llargs, els canvis són els compassos que són múltiples de quatre (4,8,12,16,...). Raona que si una sardana tira senar de llargs (per exemple: 75), llavors dos punts abans de que s'acabi la segona tirada de llargs estem en un canvi (a l'exemple: el compàs número 73 de la segona tirada de llargs seria un canvi). Per tant, la manera d'acabar correctament les dues primeres tirades de llargs en una sardana senar (de llargs) és amb un dos... dos punts abans. A l'exemple: en el 73 (que hem dit que és un canvi) farem un dos parat (74 i 75). Ja sabem, doncs, com repartir (acabar bé) les dues primeres tirades de llargs en una sardana senar (de llargs).

Exercici_29. Raona que si una sardana tira parell de llargs (per exemple: 82), llavors quatre punts abans de que s'acabi la segona tirada de llargs estem en un canvi (a l'exemple: el compàs número 78 de la segona tirada de llargs seria un canvi). Per tant, la manera d'acabar correctament les dues primeres tirades de llargs en una sardana parell (de llargs) és amb un quatre... quatre punts abans. A l'exemple: en el 78 (que hem dit que és un canvi) farem un quatre (79, 80, 81 i 82). Ja sabem, doncs, com repartir (acabar bé) les dues primeres tirades de llargs en una sardana parell (de llargs).

Exercici_30. A la plaça, mentre la cobla començava a tocar una sardana, nosaltres estàvem enraonant i no comptant. Ens hi hem posat (a ballar) a la primera tirada de llargs, quan ens ha semblat i hem "copiat" el peu a la rotllana del costat (que suposem que anava bé). La manera habitual de saber el tiratge dels llargs consisteix en comptar començant per "1" el primer compàs, "2" el segon, etc. I així fins que tornem a escoltar la mateixa música del principi, moment en el qual tornarem a començar per "1". Però ara no podem aplicar això, perquè no hem començat al principi. Bé, si només es tracta de saber el tiratge, tant és començar a comptar en el compàs número 1, fins que el tornem a escoltar, moment en el qual tornarem a dir "1" (per tant, no comptarem aquest compàs), com començar a comptar en un compàs fàcil de recordar (el primer punt del salt, per exemple), fins que el tornem a escoltar (i no el comptarem aquesta segona vegada). Si de salt a salt hi van 83 compassos (comptant "1" la primera vegada que sentim el salt i sense comptar-lo la segona vegada que el sentim), és que la sardana tira 83 de llargs. Si hem llegit en el programa que la sardana que toquen té el salt en el 67, com acabarem la (actual) segona tirada de llargs? (Explica-ho com vulguis, a la teva manera, però sigues clar)

Exercici_31. És senzill acabar bé la tercera tirada de curts: com que els compassos parells "cauen" en els canvis, si la sardana tira senar (de curts), tres punts abans d'acabar la tirada estarem en un canvi i llavors farem un tres. I si els curts tiren parell, dos punts abans d'acabar la tercera tirada de curts farem un dos parat. Però repartir correctament els llargs no és tan senzill: de fet, a mi m'han explicat tres maneres de fer-ho. La que em sembla més senzilla (encara que això depèn de qui reparteix) és la següent: com que els llargs són 1-2-3-canvi, 1-2-3-canvi, etc., els canvis cauen en els compassos que són múltiples de quatre: 4,8,12,16,... Si una sardana tira (de llargs) un nombre de compassos que és múltiple de 4 més 3 (exemples: 79, 83), tres compassos abans d'acabar (estarem en un compàs que és múltiple de 4, és a dir, estarem ballant un canvi), farem un tres (als exemples anteriors: en el 76, un

tres; en el 80, un tres). Així s'acaba correctament la tercera tirada de llargs de qualsevol sardana que tira múltiple de 4 més 3. I si la sardana tira múltiple de 4 més 1 (per exemple: 73, 85), cinc compassos abans d'acabar estarem ballant un canvi i farem un dos i un tres. Amb això hem explicat com repartir la tercera tirada de llargs de les sardanes senars (que són la majoria). Evidentment, si es vol usar aquest mètode, no s'ha de tenir dificultat en identificar quins nombres parells són múltiples de 4 i quins no. Parlem ara de les tirades que hi ha abans del contrapunt o abans del final. Hem dit que aquestes tirades s'han d'acabar a l'esquerra i, si apliquéssim el mètode que acabem de descriure... segur que les acabariem "bé" respecte de la música però algunes les acabariem al costat esquerra i altres al costat dret. Com "corregir" el costat d'acabament? Feu l'experiment següent: bal·leu al costat d'una altra persona, llargs, tots dos amb el mateix peu. El vostre company/a que segueixi ballant "normal" i vosaltres, després d'un canvi feu dos dosos i continueu ballant "normal": en relació a vostre company/a... heu canviat de costat! Per tant, per a aconseguir acabar a l'esquerra, de vegades caldrà corregir el costat i de vegades no. I això ho podeu mirar quatre punts abans del repartiment que hem explicat per a la tercera tirada de llargs: per exemple, si una sardana tira 83 de llargs, a la tercera tirada de llargs en el 80 farem un tres. Però si ens cal acabar a l'esquerra... en el 76 ens fixarem cap a on anem (dreta o esquerra) i, segons cap a on anem farem dos dosos i un tres o bé ens esperarem i farem un tres. Explica com es reparteixen les tirades de llargs que venen abans del contrapunt i abans d'acabar la sardana per tiratges senars.

Exercici_32. Parlem dels tiratges parells: o bé són múltiples de quatre o bé no ho són (són múltiples de quatre més dos). Si una sardana tira múltiple de 4, la tercera tirada de llargs s'acaba amb un quatre i si tira múltiple de 4 més dos, amb un dos parat. I les tirades que s'han d'acabar a l'esquerra? Bé, doncs si la sardana tira múltiple de 4, quatre punts abans d'acabar farem un quatre o bé dos dosos (l'últim parat). I si la sardana tira múltiple de 4 més 2, l'acabarem amb un dos o amb tres dosos. Explica clarament la "regla" que seguiríem en aquest cas.

Exercici_33. Hi ha gent que no li agrada repartir amb múltiples de quatre: fins al final no sap si, per exemple, abans del contrapunt, acabarà amb un dos i un tres o bé amb tres dosos i un tres. Si es vol saber abans... es pot repartir amb múltiples de 8, ja que cada 8 compassos estem a la mateixa situació (1-2-3-canvi_cap_a_un_costat, 1-2-3-canvi_cap_a_l'altre_costat: 8 punts). El que passa és que la "regla" és una mica més complicada. Troba quina és aquesta regla per a sardanes senars si s'ha començat la tirada pel peu esquerra i ve un contrapunt o fora. Fixa't que, respecte de 8, els tiratges senars poden ser: múltiples de 8 més 1, múltiples de 8 més 3, múltiples de 8 més 5 i múltiples de 8 més 7. Si haguéssim començat pel peu dret caldria fer un canvi de costat, cosa que s'aconsegueix amb dos dosos: es treuen, si es pot; i s'afegeixen si no es pot. Si repartim amb múltiples de 8, la tercera tirada de llargs té el repartiment més curt possible. Per exemple: no acabarem mai amb tres dosos i un tres, sinó amb un dos i un tres.

Exercici_34. Els que els hi agrada repartir amb múltiples de 8, a part de saber-se bé els múltiples de 8, necessiten saber per quin peu han començat. Justifica que el peu amb el qual

s'ha començat és el mateix amb el que es balla el compàs número 41 i troba una regla més general que et permeti saber amb quin peu s'ha començat a ballar la tirada.

Exercici_35. I les sardanes parells (de llargs)?. Abans del contrapunt o fora s'han d'acabar amb un dos, dos dosos, tres dosos o un quatre. Troba la regla. La tercera tirada de llargs es reparteix de la manera més curta possible (s'acaba amb un dos o amb un quatre)

Exercici_36. També hi ha gent que li agrada comptar el menys possible i es limita a repartir els deu últims punts (que, de fet, són onze). Això te l'avantatge que pots començar a comptar des del salt o des de qualsevol altre "motiu" que recordis, sempre que des d'aquest motiu fins el final hi hagi més de 10 compassos. En què consisteix aquest sistema? Parlem només de les tirades que venen abans del contrapunt i abans de l'acabament. Si una sardana tira 83, et fixes on cau el compàs 73: primer compàs a l'esquerra, tercer compàs a l'esquerra, primer compàs a la dreta o tercer compàs a la dreta. I, en funció d'això... reparteixes. Troba la regla!

Exercici_37. Estén la "regla dels deu punts" a sardanes parells: si una sardana tira 66, es funció d'on caigui el compàs 56 es reparteix. Troba la regla! (Recorda que el compàs "tiratge – 10" només pot caure en un segon o un canvi). Sembla clar que si hom opta per la regla dels 10 punts, s'ha de saber tots els casos (senars i parells). Així, començant a ballar una sardana pel punt que et sembli i el peu que vulguis... sempre l'acabaràs bé!

Exercici_38. Comptar la majoria de sardanes és senzill. Parlem dels curts, per exemple. Normalment, s'aprecia clarament quan es torna a repetir la música del principi. A més, sovint es nota molt quan s'acaba la tirada, hi ha com una mena d'aturada. Però això no passa en totes les sardanes: hi ha sardanes en que hi ha una "aturada" però després encara no torna a començar la mateixa música del principi i hi ha sardanes que encara són "pitjor" (per qui les compta): els músics allarguen les últimes notes de la primera tirada de curts, de manera que se superposen a les notes de l'inici de la segona de curts i... o estàs molt atent o... no l'agafes". Un exemple de sardana que quasi segur que no agafes (i amb més raó si sents només una de curts i una de llargs) és "Volerany" de Manel Saderra i Puigferrer:

MANUEL SADERRA PUIGFERRER - VOLERANY.mp3

De fet, hi ha "sardanes" on la "gràcia" és precisament endevinar el seu tiratge: són les sardanes revesses (o, simplement, revesses). I... no se us acudeixi preguntar a un revessaire si l'ha "endevinat", que igual s'enfada. S'ha de preguntar si l'ha tret. Va, un exemple de revessa perquè es vegi de què parlo:

revessa.mp3

(hi ha interpretades 2 de curts, 2 de llargs i una de curts, que és el temps que hom té per intentar treure-la –mentre dura la música–. Això en els concursos individuals de revesses –no es balla–. En els concursos de colles hi ha 10 punts addicionals per córrer a lliurar el

paper amb la resposta i, en aquests s'ha de treure i també s'ha d'acabar de ballar correctament; la cobla interpreta 2 tirades de curts, 2 de llargs, 2 de curts i 2 de llargs, però s'ha de lliurar el paper amb el tiratge abans del 10è punt de la quarta de curts). En aquest exercici traurem, amb una miqueta de trampa, la revessa anterior. Per a això cal que l'escoltis atentament, mentre la vas comptant, començant per 1 i continuant (sense tornar a començar). Escolta amb atenció el compàs número 78 i mira a quin punt es torna a repetir. Fent la resta... tindràs el tiratge de llargs. I ara, la "trampa": compta-la tota i sabent el tiratge de llargs i que estàs escoltant 3 de curts i dues de llargs... quant tira de curts?

3 La Sardana Tradició i Progrés per Francesc Tiñena

La sardana, tradició i progrés

Escola SOLC, curs 2017-18

Aquesta obra està subjecta a una [licència de Creative Commons Reconocimiento 4.0 Internacional](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Francesc Tiñena – dMAT, UPC

2

Exercicis matemàtics basats en la sardana

Estructura de la sardana per a ballar (1)

3

- Totes les sardanes estan constituïdes per dos tipus de música que es van repetint: els curts i els llargs
- Els curts consten d'un nombre determinat de compassos (27, per exemple) i els llargs també (69, per exemple). Aquests nombres de compassos no són els mateixos en cada sardana
- El nombre de compassos de que consta una sardana s'anomena "tiratge" de la sardana. La sardana de l'exemple anterior es diu que tira 27 x 69
- Una sardana per a ballar consta de 7 o de 10 tirades; parlem només de les de 7 tirades que, actualment, són les més habituals
- Aquestes 7 tirades són: tres de curts i quatre de llargs

Estructura de la sardana per a ballar (2)

4

- La sardana s'inicia amb l'introït (toc de flabiol que no es balla). A continuació:
dues (tirades) de curts / dues de llargs / una de curts / una de llargs / contrapunt (notes de flabiol que no es ballen) / una de llargs / acord final (moment en el qual ja s'ha d'haver acabat de ballar)
- Com que cada sardana "tira" diferent, les dues primeres tirades de curts es ballen seguides, sense interrupció. Així, podem comptar quan tira la sardana (quan es repeteix la mateixa música del principi tornem a comptar "1")
- També es ballen seguides les dues primeres tirades de llargs

Acabar correctament les tirades

5

- Les dues primeres tirades de curts (que es ballen juntes), les dues primeres tirades de llargs (que també es ballen juntes) i cada una de les demés tirades (curts i llargs) s'han d'acabar correctament, és a dir, cal acabar-les amb els peus junts, per a així poder començar la tirada següent
- Per aconseguir acabar les tirades correctament cal, uns quants punts abans del seu final, fer la/les figura/figures que correspongui/n (per exemple: un dos, un tres, un dos i un tres, etc)

Comptar i repartir una sardana

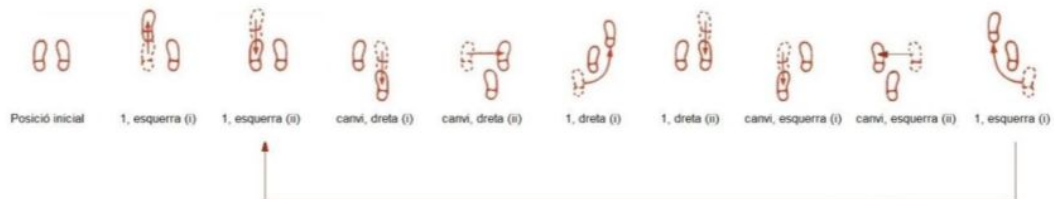
6

- Una persona de la rotllana indica als demés balladors, en el moment oportú, què cal fer per a aconseguir acabar les tirades correctament. Aquesta persona és la que “porta” la sardana i les seves indicacions constitueixen el “repartiment” de la sardana
- “Repartir” una sardana és, doncs, indicar als altres balladors què és el que cal fer per a acabar correctament les tirades
- Per a poder repartir la sardana cal comptar-la (comptar el nombre de compassos de curts i de llargs) i a això és al que ens dedicarem
- Ens dedicarem, doncs, a comptar i no a repartir les sardanes

Com es ballen els curts?

7

- La sardana es comença a ballar pel peu esquerra, per les dues primeres tirades de curts, que es ballen seguides. Manera de ballar els curts:

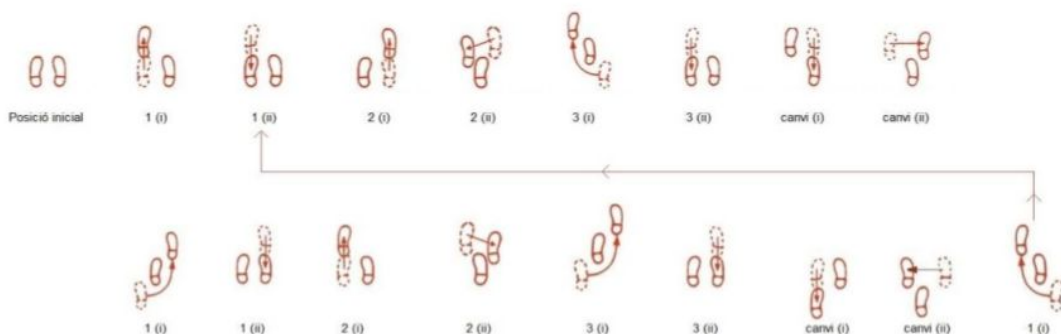

- llevat de l'introït, el contrapunt i l'acord final, tota la sardana es balla de puntetes, el taló no toca mai al terra
- Quan es punteja la punta toca lleugerament el terra
- Els canvis han de ser amb el mínim desplaçament lateral possible
- El cos va "pujant i baixant" lleugerament: tres vegades en l'1 i dues en el canvi

Com es ballen els llargs?

8

- Si els llargs es comencen a ballar pel peu esquerra, la manera de ballar-los és:

- El cos va "pujant i baixant" lleugerament: tres vegades en l'1, el 2 i el 3 i dues vegades en els canvis

Amb quin peu es comença cada tirada?

9

- La sardana es comença a ballar amb el peu esquerre i després del contrapunt es torna a començar amb el peu esquerre
- I quan no ve ni contrapunt ni final?
 - Quan s'acaba amb un 2 (per exemple després de les dues primeres de curts)... com si continuéssim "normal"
 - Quan s'acaba amb un 3... amb el peu contrari amb el que s'acaba

Exercicis (1)

10

- **Ex1** Una sardana tira 25 x 63. De quants compassos consta tota la sardana, si aquesta és de 7 tirades?
- **Ex2** Si els músics toquen a raó de 50 compassos per minut, quant de temps dura la sardana de l'exercici anterior? (sense comptar introit ni contrapunt)
- **Ex3** Una sardana tira 33 x 75. Si és de set tirades, els músics toquen 54 compassos per minut, l'introit dura 8 segons i el contrapunt 4 segons, quant dura tota la sardana?
- **Ex4** Una sardana tira 37 de curts. Per quin peu es comença a ballar la primera tirada de llargs?
- **Ex5** Una sardana tira 42 de curts. Per quin peu es comença a ballar la primera tirada de llargs?

Exercicis (i 2)

11

- **Ex6** Una sardana tira 25 de curts. En què cau el punt 16? (possibles respostes: 1 a l'esquerra, 1 a la dreta, canvi a l'esquerra, canvi a la dreta)
- **Ex7** Una sardana tira 23 de curts. En què cau el compàs número 11 de la segona tirada de curts (mateixes possibles respostes que a l'exercici anterior)
- **Ex8** Una sardana tira 37 de curts. On cau el compàs 17 de la primera tirada de llargs? (respostes possibles: 1 a l'esquerra, 2 a l'esquerra, 3 a l'esquerra, canvi a l'esquerra, 1 a la dreta, 2 a la dreta, 3 a la dreta, canvi a la dreta)
- **Ex9** Una sardana tira 23x63, amb salt en el 54. On cau el salt a la primera tirada de llargs? (mateixes possibles respostes que a l'exercici anterior)

1. QUÈ ÉS LA

DEFINICIÓ

Què és la Sardana?

**ACTIVITAT d'ESTRUCTURA COOPERATIVA 1 -
2 - 4**

- 1. Respon individualment.**
 - 2. Unifica la resposta amb la teva parella.**
 - 3. Unifiqueu la vostra resposta amb tot el grup.**
-

Les meves reflexions sobre Què és la Sardana

La Sardana és sempre una dansa?

Fas escoltar una sardana a una persona anglesa sense que vegi que aquesta és ballada.

Per aquesta persona, serà una dansa?

Per a mi la Sardana és

UNA FORMA MUSICAL

AMB UNA ESTRUCTURA PRÒPIA (CURTS I LLARGS)

QUE ELS COMPOSITORS UTILITZEN PER TAL D'EXPRESSAR LES SEVES IDEES, PENSAMENTS O SENTIMENTS.

AQUESTA, MOLT SOVINT, ÉS UTILITZADA PER ACOMPANYAR A UNA DANSA PRÒPIA DE CATALUNYA.

Per a mi la Sardana és

...

**LA
SARDANA
NO
SEMPRE
ÉS UNA
DANSA**

2. SARDANA I

— L'EVOLUCIÓ DE LA SARDANA —

LA MÚSICA ÉS UN REFLEX DE COM ÉS LA SOCIETAT

- **La música a la prehistòria és molt senzilla i molt arcaica perquè la societat de la prehistòria és molt senzilla.**
 - **La música de l'Edat Mitjana és bàsicament de caràcter religiós perquè la seva societat és molt religiosa.**
 - **La nostra societat és molt tecnològica i per tant la nostra música és molt ...**
-

Sardana i societat

SARDANA ÉS UNA
"FOTOGRAFIA" DE
LA NOSTRA
SOCIETAT: TOTS
ELS CANVIS QUE
PATEIX LA
SOCIETAT
CONDICIONEN LA
SARDANA I LA SEVA
EVOLUCIÓ

Observa les següents

fotografies d'una ballada de sardanes de l'any:

- 1919
 - 1949
 - 1970
 - 2015
 - 2017
-

1919 (fa 100
anys)

1949 (fa 70
anys)

1970 (fa 50
anys)

2015 (fa 4
anys)

2017 (fa 2
any)

Fa 3
dies

Observa les següents fotografies

QUINS FACTORS CREUS QUE HAN
CONDICIONAT AQUESTA CANVI, EVOLUCIÓ,
AL LLARG DELS ANYS?

Observa les següents fotografies

-
-
-
-

3. I ... A NIVELL

— L'EVOLUCIÓ DE LA SARDANA —

AUDICIÓ. Escolta les següents sardanes

Sardana 1: *Record de Calella* (1953) de Vicens Bou.

Sardana 2: *Bona llavor* (1960) de Conrad Saló.

Sardana 3: *Mataró, ciutat pubilla* (2011) de Marc Timón.

**AUDICI
Ó.**

**LES TRES SARDANES SONEN IGUAL?
QUINS FACTORS CREUS QUE HAN
CONDICIONAT LA SEVA EVOLUCIÓ, AL LLARG
DELS ANYS?**

**Factors que condicionen la sardana a nivell
musical**

-
-
-
-

4.

— LA SARDANA, UNA
DANSA DE MODA —

**VOLEM QUE LA SARDANA
TORNI A SER UNA DANSA DE
MODA!**

**QUÈ HEM DE FER? COM HAURIA DE SER LA
NOSTRA SOCIETAT? COM HAURIA DE
SONAR? PROPOSTES**

Per a que la sardana torni a ser una dansa de moda

-
-
-
-

ABANS

— EL TIBLE —

PARAIGÜES I XEMENEIES

Daniel Gasulla i Porta

TIBLE 1

Musical score for 'PARAIGÜES I XEMENEIES' by Daniel Gasulla i Porta, TIBLE 1. The score is in 3/4 time and G major. It consists of seven staves of music. The first staff starts with a 'Sol' dynamic marking. The second staff has a '3' above it. The third staff has 'mp' and 'f' markings. The fourth staff has 'mf' and '19' above it. The fifth staff has '4' above it. The sixth staff has 'f' and 'ff' markings. The seventh staff has 'A Llarga i Fora' and 'A Curt' markings above it. The score ends with a 'mf' dynamic marking.

GRÀCIE

www.xavierpinyolgarcia.blogspot.com

5 Autorització de llicències

Acceptació de l'autoria del material per ser utilitzat per SardEscola i altres entitats amb llicència Creative Commons 4.0

Jo, _____,
amb DNI/NIE/Passaport _____, accepto que tot el material que he utilitzat durant el projecte SardEscola adquireixi llicència Creative Commons 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ca>) per tal que pugui ser utilitzat, modificat, compartit i publicat pel projecte SardEscola amb aquesta llicència.

Data

Signatura

6 Enquesta per als usuaris del portal SardEscola

Qüestionari SardEscola

Aquest formulari vol conèixer les necessitats dels docents i dels centres educatius per assegurar l'èxit del projecte SardEscola.

Un portal web amb nom SardEscola espero trobar...

- Informació sobre Sardana i qualsevol assignatura
- Informació sobre la Sardana
- Informació sobre Dansa
- Informació sobre Música
- Informació sobre matemàtiques
- Informació sobre Educació física
- Altres: _____

En un projecte educatiu el més interessant és...

Trieu una opció ▼

Com a docent, el meu interès per utilitzar la Sardana com a recurs didàctic és...

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Molt baix Molt alt

Creus que l'escola és lloc adequat per aprendre a ballar Sardanes

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Gens Adeqüat Molt Adeqüat

Estima el teu ús de portal educatiu

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Poc ús Molt ús

Valora la fiabilitat que tens en recursos d'un projecte d'un portal educatiu

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Gens fiable Molt fiable

Estima l'interés de la Sardana com a recurs didàctic per a un alumne de primària

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Gens Interessant Molt interessant

Estima l'interés de la Sardana com a recurs didàctic per a un alumne de secundària

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Gens Interessant Molt interessant

Estima l'interés de la Sardana com a recurs didàctic per a un alumne de Batxillerat

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Gens Interessant Molt interessant

Suggerencies com a usuari

La vostra resposta

ENVIAR

No envieu mai contrasenyes a través de Formularis de Google.

7 Calendari

Projecte transversal: La sardana, més que una dansa			Curs 2018-19
Dimecres (14:30 - 16:30)	Temàtica	Descripció de l'activitat	Professors/Conferenciants
Març de 2019			
3/13/2019	Presentació de l'assignatura	Introducció a la sardana, presentació de l'assignatura i assignació de projectes i de tutors	Pere Caminal, Jordi Pomés, Josep Espígol i Josep Solé Pareta
3/20/2019	Inici dels projectes	Comentar el projecte detallat amb els estudiants i ensenyar-los a preparar el pla de treball	Tutors dels respectius grups
3/27/2019	Taller #1 (Gimnàs)	Preparació física per a la sardana, normes de la dansa i aprendre a puntejar una sardana	Sílvia Vilella, acompanyada del professor d'Educació Física (Kiku)
3/28/2019	Seguiment de projectes 1	Treballar en el projecte: Hora d'Educació Física (de 3/4 de 9 a 3/4 de 10)	Tutors dels respectius grups
Abril de 2019			
4/3/2019	Seguiment de projectes 1	Treballar en el projecte	Tutors dels respectius grups
4/10/2019	Seguiment de projectes 2	Treballar en el projecte	Tutors dels respectius grups
4/24/2019	Seguiment de projectes 3	Treballar en el projecte	Tutors dels respectius grups
Maig de 2019			
5/15/2019	Seguiment de projectes 4	Treballar en el projecte	Tutors dels respectius grups
5/22/2019	Seguiment de projectes 5	Presentació de l'estat del projecte per part dels estudiants i resolució de dificultats per part dels tutors	Tutors dels respectius grups
5/23/2019	Seguiment de projectes 6: Hora d'Educació Física (de 3/4 de 9 a 3/4 de 10)	Revisió final dels projectes (assaig)	Tutors dels respectius grups
5/29/2019	Excursió	Excursió a l'Escola Monalco d'Igualada	Jordi Pomés, Josep Solé Pareta i Sergio Mendoza
Juny de 2019			

6/5/2019	Examen final	Presentació formal dels projectes per part dels estudiants: 10 minuts per grup	Tutors dels respectius grups
14/06/2019 divendres de 3 a 6 de la tarda	2n Aplec de l'Escola	Aplec i Festa de final de curs amb berenar de germanor (obert al públic)	Conferència a càrrec de...: "... " ballada de sardanes amb la Cobla Contemporània i Exposició fotogràfica simultània: "... "

8 Consells útils per a contribuir a Wikimedia Commons

- Podeu carregar treballs creats completament per vosaltres.
 - Això inclou fotos i vídeos de:
 - paisatges, animals i plantes.
 - figures públiques i gent fotografiada en espais públics.
 - objectes habituals o no artístics.
 - gràfics, mapes, diagrames i àudios originals.
 - Recordeu: quan compartiu la vostra obra a Wikimedia Commons esteu donant permís perquè qualsevol la pugui utilitzar, copiar, modificar i/o vendre sense necessitat de notificar-vos-ho.
- No s'accepten obres creades o inspirades en d'altres
 - En general, no podeu carregar obres d'altres persones.
 - Això inclou material com per exemple:
 - logos
 - caràtules de CD / DVD
 - fotos promocionals
 - captures de programes de TV, pel·lícules, DVD i programes informàtics.
 - dibuixos de personatges de TV, còmics, o pel·lícules, encara que els dibuixeu vosaltres.
 - gran part de les imatges publicades a Internet.
- ...amb dues excepcions bàsiques:
 - Podeu carregar obres d'altres persones si l'autor dóna permís perquè puguin ser utilitzades, copiades, modificades i/o venudes per qualsevol.
 - Podeu carregar també les vostres fotografies d'obres d'art antigues, estàtues i edificis (generalment si tenen més de 150 anys).
- En resum...
 - Podeu carregar les vostres obres originals.
 - Gràcies per la vostra ajuda; això és molt important.
 - No podem acceptar obres de tercers sense el seu permís explícit.

Referència: https://meta.wikimedia.org/wiki/Licensing_tutorial/ca

9 Proposta d'activitat Sardana - Societat

Proposta d'activitat Sardana – Societat

Divendres 26 d'abril

Xavi Piñol

L'activitat s'estructura en tres parts (enmig de cadascuna explicaré les meves experiències i vivències en aquest món).

1. **Què és la sardana?** Objectiu: entendre la sardana en les seves dues vessants: una dansa i un gènere musical.

Com? En grups de quatre, a través d'una activitat d'estructura cooperativa: 1 – 2 – 4. Consensem, de forma conjunta, una definició del què és la Sardana.

2. Sardana i societat.

Objectiu: entendre que la sardana, igual que la música en general, és reflex de la societat i de les seves característiques. La música actual és més electrònica perquè la nostra societat és també electrònica. Els alumnes observaran l'evolució que ha patit la sardana a nivell social (com a dansa) i després l'evolució de la sardana però a nivell musical.

- a) La Sardana com una dansa.

- ✓ Projectió de tres imatges de dates ben diferenciades sobre l'activitat sardanista en una plaça. Per exemple: 1960 – 1980 – actual.
- ✓ En grups, els alumnes hauran de preguntar quins són els factors que influeixen en aquesta evolució i canvi que poden observar a través de les fotos?

- b) Sardana com a gènere musical:

- ✓ Els alumnes escoltaran 3 sardanes escrites i enregistrades en les mateixes èpoques de les fotografies.
- ✓ En grups, els alumnes hauran de preguntar quins són els factors que influeixen en aquesta evolució i canvi que poden observar a través de l'audició?

3. Conclusió final.

Reflexió: Què ha de passar o com ha de ser la sardana torni a ser una *dansa de moda*? Propostes.

Després d'aquesta observació i anàlisi, els alumnes hauran de plantejar què ha de passar per a que la sardana assoleixi la mateixa importància que ens mostren les fotografies inicials amb la plaça plena de balladors.

Aquesta obra està subjecta a una [licència de Creative Commons Reconocimiento 4.0 Internacional](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

10 Tasca grupal sessió 1

Coneixements previs

Tasques per realitzar amb el grup de treball: [data límit de la tramesa: 10/01/2018](#)

- **Nom del grup:**
- **Tema del projecte:**

Tasca 1:

Feu una llista sintètica dels temes (aspectes) que s'han tractat a la 1a Sessió del projecte "La sardana, tradició i progrés", ressaltu el que heu trobat més interessat . Heu après alguna cosa nova? Quina/es?

Resposta:

Tasca 2:

Prepareu un pla de treball per portar a terme el projecte que se us ah assignat. Això vol dir dues coses:

1. Definir les activitats que requereix la realització del projecte, així com les seves dates de finalització (les dates en les que, per anar bé, les activitats s'haurien d'haver acabat).
2. Assignar responsabilitats de forma proporcionada a cadascun dels membres del grup, de manera tot el treball es faci de forma compartida i no es dupliquin feines.

Resposta:

11 Tasca grupal sessió 2

Tasques grupals de la Sessió 2 (data límit de la tramesa: 29/01/2018)

- **Nom del grup:**
- **Tema de treball:**

Tasca 1: Feu una llista (nom i cognoms) dels membres que formen el vostra grup de treball especificant quin càrrec/paper/funció se li ha atorgat a cadascun dels membres.

Tasca 2: Després d'haver fet les tasques individuals d'aquesta sessió (la 2a sessió del curs) ja sabeu que és un **resum esquemàtic** i l'**acta d'una reunió**. Feu doncs, com a grup, un resum esquemàtic que serveixi d'acta de la reunió que, en aquesta mateixa sessió, vàreu tenir amb el tutor del vostre projecte concret.

12 Tasca grupal sessions 3-4

Tasques grupals de les Sessions 3 i 4 (data límit de la tramesa: 11/02/2018)

Tallers de d'educació física i matemàtiques
(Professors Francesc Triola i Francesc Tiñena)

- **Nom del grup:**
- **Tema de treball:**

Tasca 1 (Sessió 3): Prepareu una coreografia senzilla per a l'escalfament previ a una ballada de sardanes.

Tasca 2 (Sessió 4): Comptar, en la majoria de sardanes, és senzill, si parlem dels curts, per exemple, normalment, s'aprecia clarament quan es torna a repetir la música del principi. A més, sovint es nota molt quan s'acaba la tirada perquè hi ha com una mena d'aturada. Però això no passa en totes les sardanes: hi ha sardanes en les quals els músics allarguen les últimes notes de la primera tirada de curts, de manera que se superposen a les notes de l'inici de la segona tirada de curts i... en aquests casos costa més comptar la sardana.

Proveu de comptar, entre tots els membres del vostre grup de treball, el tiratge de la sardana "*Per tu ploro*" d'en Pep Ventura que pots escoltar al següent enllaç de *Youtube*: <https://www.youtube.com/watch?v=sIU-ZXIXuFo>

Ajuda: si no sents quan torna a començar la música del principi... no et preocupis: compta seguit -1,2,3,... - i fixa't en la melodia de tenora que hi ha al punt 14. Quan la tornis a sentir... fes la resta!.

13 Tasques grupals sessions 6-8

Tasques grupals de les Sessions 6 -8 (data límit de la tramesa: 11/02/2018)

Tallers de música, dansa i espiritualitat

(Professors Santi Arisa i Eulàlia Casas)

- **Nom del grup:**
- **Tema de treball:**

Tasca 1 (Sessió 6): De la llista de paraules següent, marqueu amb una **X** aquelles que més clarament és poden associar a la Percussió.

- o Calidesa
- o Base rítmica
- o Ressò
- o Acompanyament
- o Vibració
- o Harmonia
- o Timbre

- o Energia

Tasca 2 (Sessió 8): Parlant entre vosaltres de l'experiència viscuda al Centre Làlia, mireu de definir de la manera més breu possible què és una bruixa. Segons aquesta definició:

- Existeixen les bruixes actualment?
- L'Eulàlia n'és una?

Eulàlia: En quant a la pregunta de les bruixes, és molt bona, ja que els fas sortir de la seva àrea de confort i hauran de buscar respostes que no existeixen enlloc, sinó dins d'ells mateixos. Jo afegiria una pregunta oberta, ja que sinó els portes a contestar sí o no... després de Segons això, existeixen les bruixes actualment? L'Eulàlia n'és una? podries preguntar,

- Com ho sabeu?
- Quines evidències en teniu?

o qualsevol pregunta que els porti a explorar encara una mica més sobre el seu sentir interior...

14 Tasques Individuals sessió 1

Tasques individuals de la Sessió 1 (data límit de la tramesa: 22/12/2017)

- **Nom i cognoms:**

Tasca 1: Busca el significat de les paraules “tradicció” i “progrés” al diccionari i escriu els seu significat.

Resposta:

Tasca 2: Segons tu, quina relació hi ha entre aquestes dues paraules, explica-ho per escrit amb un màxim 10 línies de text.

Resposta:

Tasca 3: Explica quina relació hi ha entre les paraules “tradició” i “progrés” en el cas particular de la sardana.

Resposta:

15 Tasques individuals sessió 2

Tasques individuals de la Sessió 2 (data límit de la tramesa: 19/01/2018)

Nom i cognoms:

Tasca 1: Busca al diccionari les paraules “resumir” i “esquema” i digues què signifiquen?

Tasca 2: Explica de la manera més breu possible (màxim de 5 o 6 línies de text) que vol dir fer “resum esquemàtic” d’una cosa?

Tasca 3: Què és l’“acta d’una reunió”? Explica-ho de la manera més breu possible (màxim de 5 o 6 línies de text).

Tasca 4:

Fes un **resum esquemàtic**, que serveixi d’**acta de la reunió** que vàreu tenir el 12 de gener de 2018 amb el tutor del vostre projecte de “La sardana tradició i progrés”.

Annex: Material per a les tasques de la Sessió 1

- Tasca #1:

Resumir

v. tr. [LC] Reduir a termes breus (allò que ha estat dit o escrit). Cercaré de resumir el seu discurs.

Esquema

1 1 m. [LC] Conjunt de les línies principals d'un dibuix.

1 2 m. [LC] Conjunt de les línies o les idees principals d'una teoria, d'un discurs, d'un projecte, etc.

2 m. [LC] Proposició redactada en forma per a ésser posada a la deliberació d'un concili.

3 1 m. [LC] [FIA] Representació gràfica de les lleis de variació de certs fenòmens.

3 2 m. [FS] Representació sensible d'un concepte.

- Tasca #2:

Definició de resum esquemàtic:

En qüestió de terminologia, el terme "resum" equival al terme anglosaxó "abstract", per tant, és un anglicisme no acceptat pel DIEC. Aquest terme ve del llatí "resumere" que significa "tornar a prendre", per tant, tornar a treballar un text ja redactat.¹

Un resum és una representació abreujada i fidel dels continguts d'un document, que es presenten de forma estructurada, concisa i coherent. El resum és fruit d'una anàlisi completa del contingut dels materials a resumir. En general, podem dir que el resum és:

- una versió llarga del títol;
- una versió curta del treball;
- un mapa d'aquest;
- una ajuda per a la memòria del lector

Segons el tipus de resum, aquests poden ser parcials, dirigits, orientats a diferents objectius, orientats a un públic específic, etc. Així doncs, poden tenir estructures, extensions i estils molt variats.

- Tasca #3:

Definició d'acta de reunió:

http://www.gencat.cat/empresaiocupacio/departament/centre_documentacio/publicacions/empresa/mde/web/temari/comercials/01.htm

L'acta és un document formal que constata un fet, una convenció, una obligació, una deliberació, un acord o una manifestació de voluntat, a fi que n'hi hagi constància.

Són elements sempre presents en una acta la identificació de la reunió, la consignació de les persones que hi assisteixen, un resum del desenvolupament de la sessió i del torn obert de

paraules, dels acords i dels desacords a què s'arribà, i un resum de les votacions i la fórmula final.

Hi poden aparèixer, a més, l'ordre del dia i la referència als temes pendents i als annexos en els quals trobarem la documentació. Els annexos han d'incloure el número de referència de l'acta.

16 Tasques individuals sessió 3

Tasques individuals de la Sessió 3 (data límit de la tramesa: 25/01/2018)

Taller d'Educació física: Prof. Francesc Triola

Nom i cognoms:

Tasca 1: Explica perquè serveixen les normes de comportament en els diversos **àmbits** de l'activitat humana (a taula, al teatre o cinema, al *Facebook*, a classe, etc.).

Tasca 2: Tria un àmbit (el que tu vulguis) del que coneguis les normes de comportament i explica de forma resumida les principals normes de comportament d'aquell àmbit.

Tasca 3: Fes una llista de **semblances i diferències** entre les normes de comportament de l'àmbit que has triat i les que regeixen en la sardana.

Tasca 4: Què et semblen el conjunt de normes de comportament sobre la sardana... les veus prou actuals?

- En suprimiries alguna per obsoleta?
- En canviaries alguna?
- N'hi afegiries alguna?

17 Tasques individuals sessió 4

Tasques individuals de la Sessió 4 (data límit de la tramesa: 1/02/2018)

Taller de matemàtiques: Prof. Francesc Tiñena

Nom i cognoms:

Tasca 1: Explica breument com es compta una sardana.

Tasca 2: Perquè s'ha de comptar una sardana mentre es balla?

Tasca 3: Al següent enllaç de *Youtube* <https://www.youtube.com/watch?v=bNoVGeMB66E> hi pots sentir la sardana "El cavaller enamorat" de Joan Manén. Compta-la i digues quant tira (substitueix els interrogants pel tiratge dels curts i dels llargs):

- curts: ???
- llargs: ???

Tasca 4: Sobre la sardana que has comptat en l'exercici anterior, mesura quants segons estan tocant els músics (sense comptar la introducció del principi) i calcula la velocitat mitjana a la que estan tocant (el nombre de compassos per minut que toquen)

Tasca 5: Les dues primeres tirades de curts de qualsevol sardana es ballen seguides i s'acaben amb un dos. Explica per quina lògica, si la sardana té un tiratge senar (de curts), llavors el primer punt de llargs es punteja amb el peu dret, mentre que si la sardana tira parell (de curts), llavors el primer punt de llargs cau al peu esquerre.

18 Tasques Individuals sessió 7 amb solucions

Tasques individuals de la Sessió 7 (data límit de la tramesa: 22/02/2018)

Taller de ciències socials: Professora Anna Costal

Nom i cognoms:

Tasca 1: Omple la següent taula amb 3 exemples de cadascun dels conceptes que inclou.

Moda	Costum	Tradició (símbol cultural)
Els tatuatges	Rentar-se les dents	Els panellets

Tasca 2: Quina feina fa un “lutier”? Descriu-ho breument (en com a màxim 4 línies).

- És un artesà que fabrica, repara i restaura instruments de música de corda pinçada o fregada tals com els violins, violes, violoncels, guitarres, etc. El terme deriva de luth (llaüt). Per abús del llenguatge, també s'anomenen «lutiers» als fabricant d'instruments de música tradicional.

Tasca 3: Sobre la “tenora”:

- De quina fusta estan fetes les “tenores”? Digues de quin arbre/arbust i descriu-lo breument (en com a màxim 3 línies).
- Ginjoler:** Arbust o petit arbre de la família de les ramnàcies (*Ziziphus jujuba*), de fulles alternes o dístiques, flors pentàmeres groguenques i de fruits drupacis (gínjol).
- Quina és la diferència principal entre una tenora i un clarinet?
- La tenora és un instrument de doble canya, mentre que el clarinet és de canya simple

Tasca 4: Entre les afirmacions següents, n'hi ha de certes i de falses. Marca amb una **C** les que siguin certes i amb una **F** les que no ho siguin.

- Les sardanes només poden ser interpretades per cobles. **F**
- Una orquestra de música simfònica, també pot interpretar sardanes. **C**
- Un conjunt de música pop també pot interpretar sardanes. **C**

- Les sardanes són incompatibles amb el Jazz. F

Viquipèdia:

Lutier: <https://ca.wikipedia.org/wiki/Lutier>

Ginjoler: <https://ca.wikipedia.org/wiki/Ginjoler>

19 Tasques individuals sessió 8 amb solucions

Tasques individuals de la Sessió 8 (data límit de la tramesa: XX/03/2018)

Taller espiritual: “Les sardanes i la religió de les bruixes”

Jordi Bilbeny i Eulàlia Casas

Nom i cognoms:

Tasca 1: Des de quan es tenen vestigis de balls rodons, balls en els que una colla de gent s'agafen de les mans i formen una rotllana?

- Des d'època prehistòrica. S'han trobat pintures rupestres representant balls rodons.

Tasca 2: No tots els balls rodons que ens va mostrar el Jordi Bilbeny en les seves diapositives són iguals, devies observar que n'hi ha de modalitats diverses, oi? Contesta només **Sí** o **No**.

- Sí

Tasca 3: Marca amb una **X** només aquelles de les següents afirmacions que siguin certes:

- Als balls rodons que s'han practicat al llarg de la història, la gent de les rotllanes no van mai despullats.
- Als balls rodons que s'han practicat al llarg de la història, sempre es dansa al voltant d'un element central que simbolitza l'energia (un piu, foc, etc.). X

- Als balls rodons que s'han practicat al llarg de la història, no sempre tots els integrants de la rotllana eren persones reals, es donen casos en que les persones dansen conjuntament amb essers mitològics, com ara dimonis. X
- Als balls rodons que s'han practicat al llarg de la història, tots els integrants de la rotllana dansen de cara endins, mirant al centre de la rotllana.

Tasca 4: Perquè l'Eulàlia en alguns moments ens demanava que restéssim totalment en silenci? Quin efecte volia que es produís?

- Eulàlia:** Que cadascú sentís en el seu propi cos l'efecte del ball, per trobar la resposta dins, i no fora

Tasca 5: Quines sensacions vas experimentar durant les danses que ens va fer ballar l'Eulàlia? Digues-ne, com a màxim, 3.

- Eulàlia:** Molt bona la pregunta, i agosarada... ja va ser hora d'atrevir-se a fer coses diferents, i tu ho has fet.
- La resposta que els nois i noies han de donar a la primera pregunta, en realitat serà sempre correcta... tot allò que un digui des de la seva autoreferència, sense copiar, ni voler complaure, tot allò que neixi de dins, sigui més o menys brillant, compartit o no amb qui ho llegeix, és correcte. El que seria bo és que els alumnes entenguessin el concepte de trobar dins la resposta.....me m'adono que en aquestes edats busquen la conformació fora, a través d'altres alumnes o professors o ves a saber...

20 Tasques individuals sessió 8 v1

Tasques individuals de la Sessió 8 (data límit de la tramesa: XX/03/2018)

Taller espiritual: “Les sardanes i la religió de les bruixes”

Jordi Bilbeny i Eulàlia Casas

- Nom i cognoms:**

Tasca 1: Des de quan es tenen vestigis de balls rodons, balls en els que una colla de gent s'agafen de les mans i formen una rotllana?

- Des d'època prehistòrica. S'han trobat pintures rupestres representant balls rodons.

Tasca 2: No tots els balls rodons que ens va mostrar el Jordi Bilbeny en les seves diapositives són iguals, devies observar que n'hi ha de modalitats diverses, oi? Contesta només **Sí** o **No**.

Sí

Tasca 3: Marca amb una **X** només aquelles de les següents afirmacions que siguin certes:

- Als balls rodons que s'han practicat al llarg de la història, la gent de les rotllanes no van mai despullats.
- Als balls rodons que s'han practicat al llarg de la història, sempre es dansa al voltant d'un element central que simbolitza l'energia (un piu, foc, etc.). **X**
- Als balls rodons que s'han practicat al llarg de la història, no sempre tots els integrants de la rotllana eren persones reals, es donen casos en que les persones dansen conjuntament amb essers mitològics, com ara dimonis. **X**
- Als balls rodons que s'han practicat al llarg de la història, tots els integrants de la rotllana dansen de cara endins, mirant al centre de la rotllana.

Tasca 4: Perquè l'Eulàlia en alguns moments ens demanava que restéssim totalment en silenci? Quin efecte volia que es produís?

Eulàlia: Que cadascú sentís en el seu propi cos l'efecte del ball, per trobar la resposta dins, i no fora

Tasca 5: Quines sensacions vas experimentar durant les danses que ens va fer ballar l'Eulàlia? Diques-ne, com a màxim, 3.

- Eulàlia:** Molt bona la pregunta, i agosarada... ja va ser hora d'atrevir-se a fer coses diferents, i tu ho has fet.
- La resposta que els nois i noies han de donar a la primera pregunta, en realitat serà sempre correcta... tot allò que un digui des de la seva autoreferència, sense copiar, ni voler complaure, tot allò que neixi de dins, sigui més o menys brillant, compartit o no amb qui ho llegeix, és correcte. El que seria bo és que els alumnes entenguessin el concepte de trobar dins la resposta.....me m'adono que en aquestes edats busquen la conformació fora, a través d'altres alumnes o professors o ves a saber...

21 Tasques individuals sessió 8 v2

Tasques individuals de la Sessió 8 (data límit de la tramesa: **XX/03/2018**)

Taller espiritual: “Les sardanes i la religió de les bruixes”

Jordi Bilbeny i Eulàlia Casas

Nom i cognoms:

Tasca 1: Des de quan es tenen vestigis de balls rodons, balls en que una colla de gent s'agafen de les mans i formen una rotllana?

- Ja des de la prehistòria es troben pintures rupestres amb mostres de balls on les dones giren a l'entorn d'homes amb un piu prominent. Les primeres mostres d'imatges de balls rodons, (gent agafada de les mans ballant en cercle) es troben en pintures ceràmiques ibèriques.

Tasca 2: No tots els balls rodons que ens va mostrar el Jordi Bilbeny en les seves diapositives són iguals, devies observar que n'hi ha de modalitats diverses, oi? Contesta només **Sí** o **No**.

- Sí

Tasca 3: Marca amb una **X** només aquelles de les següents afirmacions que siguin certes:

- Als balls rodons que s'han practicat al llarg de la història, la gent de les rotllanes no van mai despullats.
- Als balls rodons que s'han practicat al llarg de la història, sempre es dansa al voltant d'un element central que simbolitza l'energia (un piu, foc, etc.). **X**
- Als balls rodons que s'han practicat al llarg de la història, no sempre tots els integrants de la rotllana eren persones reals, es donen casos en que les persones dansen conjuntament amb essers mitològics, com ara dimonis. **X**
- Als balls rodons que s'han practicat al llarg de la història, tots els integrants de la rotllana dansen de cara endins, mirant al centre de la rotllana.

Tasca 4: Perquè l'Eulàlia en alguns moments ens demanava que restéssim totalment en silenci? Quin efecte volia que es produís?

- Eulàlia:** Que cadascú sentís en el seu propi cos l'efecte del ball, per trobar la resposta dins, i no fora

Tasca 5: Quines sensacions vas experimentar durant les danses que ens va fer ballar l'Eulàlia? Digues-ne, com a màxim, 3.

- **Eulàlia:** Molt bona la pregunta, i agosarada... ja va ser hora d'atrevir-se a fer coses diferents, i tu ho has fet.
- La resposta que els nois i noies han de donar a la primera pregunta, en realitat serà sempre correcta... tot allò que un digui des de la seva autoreferència, sense copiar, ni voler complaure, tot allò que neixi de dins, sigui més o menys brillant, compartit o no amb qui ho llegeix, és correcte. El que seria bo és que els alumnes entenguessin el concepte de trobar dins la resposta.....me m'adono que en aquestes edats busquen la conformació fora, a través d'altres alumnes o professors o ves a saber...
-

Tasca 5 (alternativa): Parlant entre vosaltres de l'experiència viscuda al Centre Làlia, mireu de definir de la manera més breu possible què és una bruixa. Segons aquesta definició:

- Existeixen les bruixes actualment?
- L'Eulàlia n'és una?

Eulàlia: En quant a la pregunta de les bruixes, és molt bona, ja que els fas sortir de la seva àrea de confort i hauran de buscar respostes que no existeixen enlloc, sinó dins d'ells mateixos. Jo afegiria una pregunta oberta, ja que sinó els portes a contestar sí o no... després de Segons això, existeixen les bruixes actualment? L'Eulàlia n'és una? podries preguntar,

- Com ho sabeu?
- Quines evidències en teniu?

o qualsevol pregunta que els porti a explorar encara una mica més sobre el seu sentir interior...

La sardana, tradició i progrés

La sardana esportiva (de competició) i comparativa amb els concursos castellers

Índex

(Autors)

1r d'ESO

2n trimestre del curs 2017-18

Aquesta obra està subjecta a una [licència de Creative Commons Reconocimiento 4.0 Internacional](#).

Projecte SardEscola

Objectiu de l'assignatura

- Primer nivell d'indentació
 - 2n nivell d'indentació
 - 3r nivell d'indentació...

